

OBLAST JIHOVÝCHOD

Historické centrum Moravy

Jižní část Moravy, střední a jižní část Českomoravské vrchoviny je prostor, který zaujímá oblast soudržnosti Jihovýchod. Krajina má charakter pahorkatiny nejvyšší u západního okraje oblasti – Českomoravské vrchoviny postupně se snižující k rovinaté nížině Dyjsko-svrateckého úvalu na J a JV-.

Jižní hranici tvoří převážně hranice s Dolním Rakouskem, je i částí státní hranice České republiky, byla i součástí „železné opony“. Na vnitrostátním území pak jsou sousedy oblasti Jihozápad, Střední Čechy, Severovýchod a Střední Morava a na jihovýchodě potom slovenský kraj Trnavský.

Na území oblasti soudržnosti Jihovýchod ležely již ve středověku historické kraje Znojemský, Brněnský a Jihlavský. Do roku 1948 zde téměř tisíc let existovala samostatná země Moravská – jako markrabství se sídlem správy v Brně. Tradiční česko-moravskou hranici zlikvidovala komunistická vláda v roce 1949, kdy zřídila v tomto prostoru kraj Jihlavský ležící na obou stranách českomoravské hranice a kraj

Brněnský. Reforma z roku 1960 tyto kraje jako nefunkční zrušila a nahradila je větším krajem Jihomoravským zahrnujícím navíc ještě Zlínsko. Zákon „O vytvoření vyšších územně správních celků“ z roku 1997 se prakticky s malými odchylkami vrátil k uspořádání z r. 1949.

Oblast má 12 okresů, 36 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, 1 376 obcí – z toho 80 měst. V 1 142 obcích do 1 000 obyvatel žije 23 % obyvatel oblasti, v 17 městech nad 10 tisíc obyvatel pak 44 % populace. V Jihlavě a Brně žije 26 % obyvatel oblasti Jihovýchod.

Obyvatelstvo této oblasti bylo téměř vždy národnostně snášenlivé, např. v Brně byly silné menšiny německé a židovské, či dodnes zachovalé a chráněné židovské čtvrtě v Boskovicích, Třebíči a jinde.

Ekonomická převaha Jihomoravského kraje

Oblast soudržnosti Jihovýchod zahrnuje dvě klimaticky dosti odlišné oblasti – na východě teplou, suchou a rovinatou oblast Dyjsko-svrateckého úvalu s jižní částí Dolnomoravského úvalu a chladnou oblast Českomoravské vrchoviny na západě.

Rozlohou se oba kraje tvořící tuto oblast liší jen málo – Jihomoravský kraj je větší přibližně o dvě procenta, zato počtem obyvatel je víc než dvojnásobný. Podobně tomu je také u průměrné velikosti obcí měřené počtem obyvatel. Počet obcí je o osminu vyšší v kraji Vysočina a rovněž i podíl obyvatel venkovských obcí je zde větší (o šestinu). Koncentrace obyvatel do sídelního města kraje je v Jihomoravském

kraji téměř čtyřnásobná. Hustota osídlení je v Jihomoravském kraji ve srovnání s krajem Vysočina víc než dvojnásobná.

Hospodářská úroveň krajů charakterizovaná hrubým domácím produktem na 1 obyvatele i tvorbou hrubé přidané hodnoty na zaměstnance ukazuje na nezanedbatelné rozdíly. Hrubý domácí produkt na obyvatele je v Jihomoravském kraji víc než o desetinu vyšší než v kraji Vysočina. Totéž platí i o hrubé přidané hodnotě na 1 zaměstnance. Tvorba hrubého fixního kapitálu je v kraji Vysočina o 7 % vyšší než v Jihomoravském kraji, kde je naopak vyšší (o 2,5 %) disponibilní důchod na 1 obyvatele.

Registrovaná míra nezaměstnanosti je o čtvrtinu vyšší v Jihomoravském kraji, zde je také o šestinu vyšší počet uchazečů o 1 volné pracovní místo. Úroveň průměrných mezd je v kraji Vysočina druhá nejnižší v ČR a je o 5 % nižší než v kraji Jihomoravském. Čisté roční příjmy ze závislé činnosti a podnikání na 1 člena domácnosti jsou v obou krajích shodné, stejně jako podíl domácností majících příjem nižší než 1,5-násobek životního minima. Podíl zaměstnaných v primárním sektoru je v kraji Vysočina nejvyšší ze všech krajů ČR a ve srovnání s Jihomoravským krajem je víc než dvojnásobný. Podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru je o čtvrtinu vyšší v kraji Vysočina. Největší rozdíl je v terciárním sektoru, kde Jihomoravský kraj je na druhém místě v pořadí krajů a kraj Vysočina je poslední s podílem zaměstnaných o třetinu nižším než je v Jihomoravském kraji.

Výběr aktuálních údajů

Počet obyvatel (31.12.2004)	1 640 354	Průměrná hrubá měsíční mzda (2004) ³	16 028
z toho		Míra nezaměstnanosti dle VŠPS (2004)	7,9
cizinci s přechodným pobytem ¹	19 640	Podíl (%) zaměstnaných v sektoru (2004)	primárním 6,8
cizinci s trvalým pobytem	10 142		sekundárním 40,4
Počet obcí / z toho měst (31.12.2004)	1 376 / 80		terciárním 52,8
Podíl obyvatel bydlících v krajském městě (%) ²	25,5	Dokončené byty celkem (2004)	5 423
Podíl narozených mimo manželství (v %, 2004)	23,5	z toho v rodinných domech (%)	41,8
Obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním ³ (2004)	muži	Hosté v ubytovacích zařízeních celkem (2004)	1 413 519
	ženy	z toho cizinci (%)	29,0
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (2004)	810 777	HDP v paritě kupní síly na 1 obyvatele (2003)	14 350
z toho prac. na vlastní účet a zaměstnavatelé (%)	15,6	Hrubá tvorba fixního kapitálu na 1 obyv. v Kč (2003)	49 971
Míra ekonomické aktivity (2004) ⁴	muži	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyv. v Kč (2003)	122 359
	ženy		

¹ s vízy nad 90 dní

³ z obyvatelstva ve věku 15 a více let

⁵ v Kč na jednoho zaměstnance civilního sektoru NH, podniková metoda

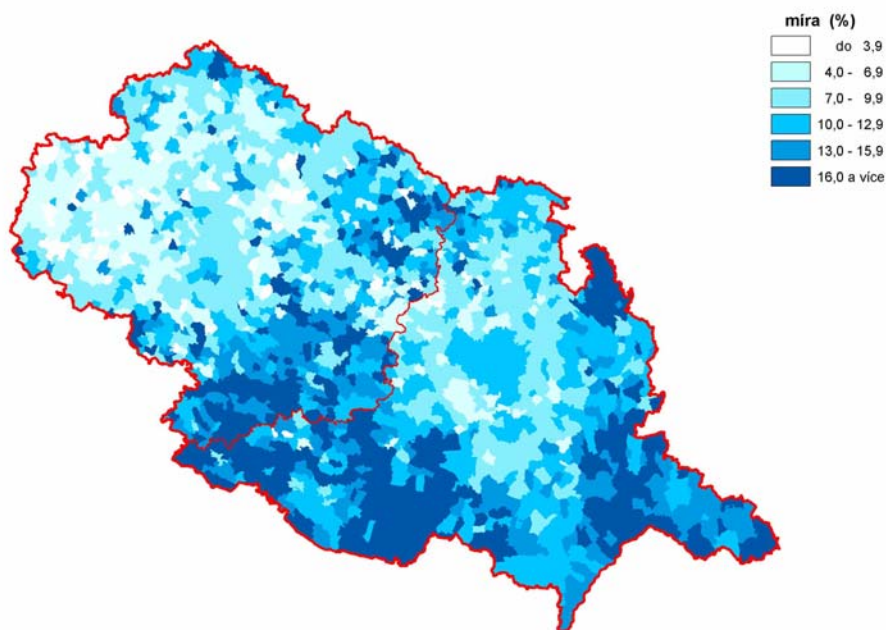
² součet za města, která jsou sídly krajů ležících na území příslušné NUTS-2

⁴ ekonomicky aktivní ze 100 obyvatel ve věku 15 a více let

Kraj	Rozloha	Počet obyvatel	Hustota zalidnění	Stř.délka života M/Ž	Reg.míra nezam.	Volná prac. místa	Dokončené byty	HDP
	km ²	v tis.	obyv./km ²		%			Kč/obyv.
	2003	31.12.2003	2003	2003	31.12.2003	31.12.2003	2003	2002
Vysočina	6 925,40	517,5	74,7	72,8/79,2	9,2	1 317	1 325	183 036
Jihomoravský	7 065,60	1 122,60	158,9	72,5/79,3	11,5	3 128	3 316	221 564
Jihovýchod	13 991,00	1 640,10	117,2		10,7	4 445	4 641	209 401

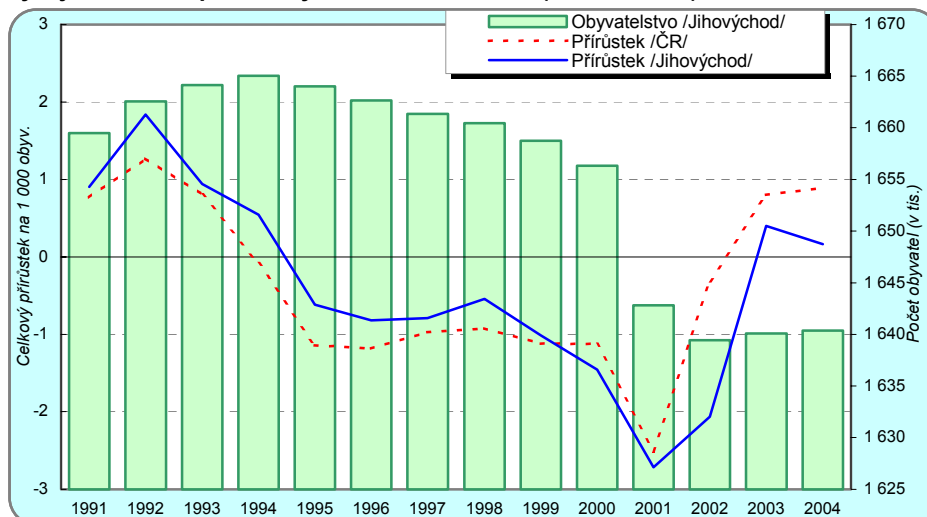
Registrovaná míra nezaměstnanosti k 31.12.2004

pozn.: použity údaje MPSV

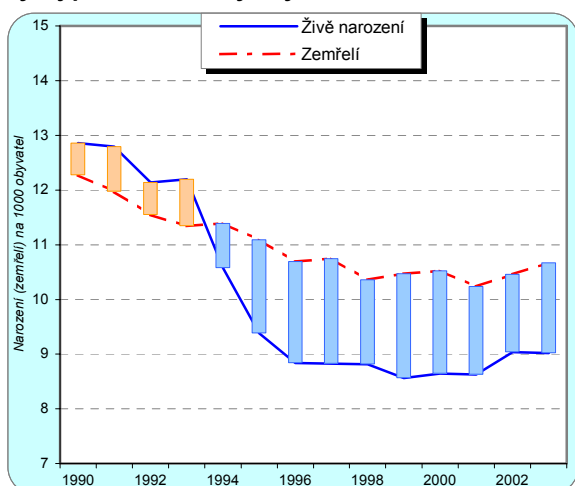

Vývoj celkového počtu obyvatel v oblasti a ČR (stav k 31.12.)

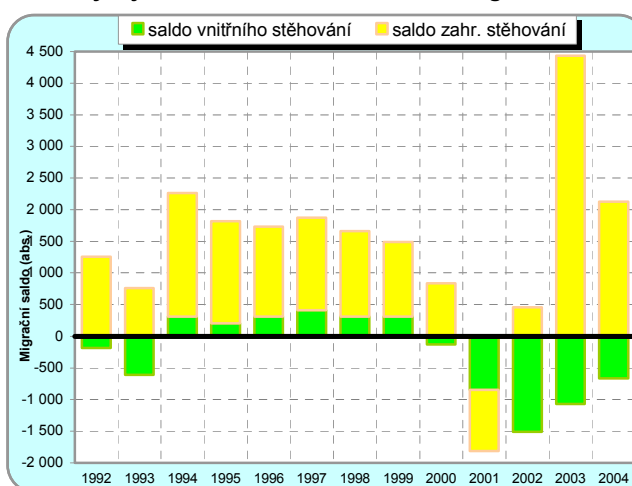

Od roku 2001 údaje aktualizované podle SLDB, do počtu obyvatel jsou zahrnuti i cizinci s pobytem > 90 dnů
Abs. úbytek obyvatel v roce 2001 je způsoben také nedopočtem při populačním cenzu (1.3.2001), rel. přírůstek v roce 2001 je počítán z vybilancovaných stavů podle SLDB (propad ze SLDB se v něm neprojevuje)

Vývoj přirozené měny obyvatel

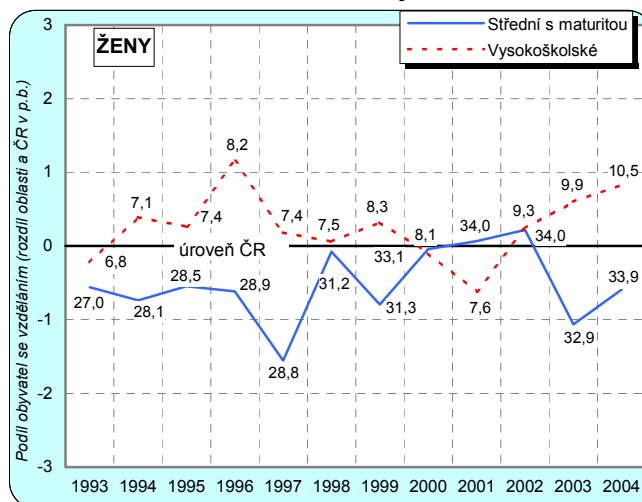
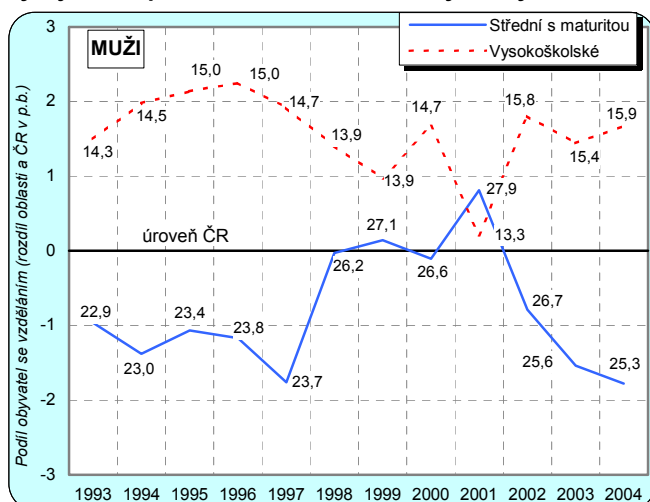

Vývoj bilance vnitřní a zahraniční migrace

Pozn. od r. 2001 jsou do migrace započteni i cizinci s dlouhodobým pobytem (>90 dnů)

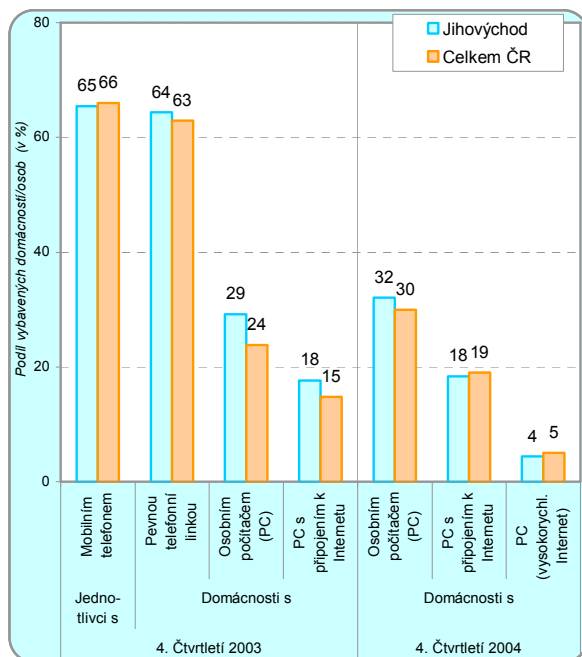
Vývoj zastoupení osob se středoškolským a vysokoškolským vzděláním ve vztahu k ČR, muži, ženy

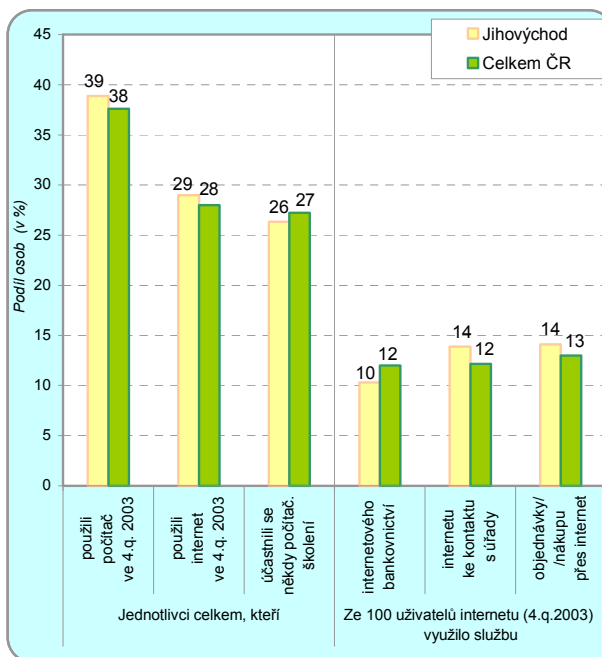
Pozn. Čísla v grafu odpovídají podílu osob se středoškolským vzděláním s maturitou na obyvatelstvu ve věku 15 a více let v oblasti, resp. podílu osob s vysokoškolským vzděláním na obyvatelstvu ve věku 25 a více let v oblasti

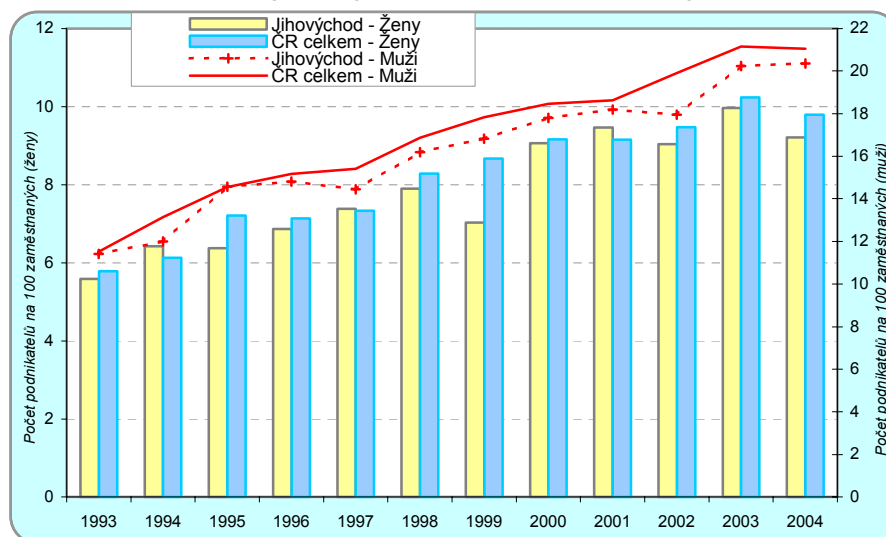
Domácnosti s přístupem k informačním technologiím

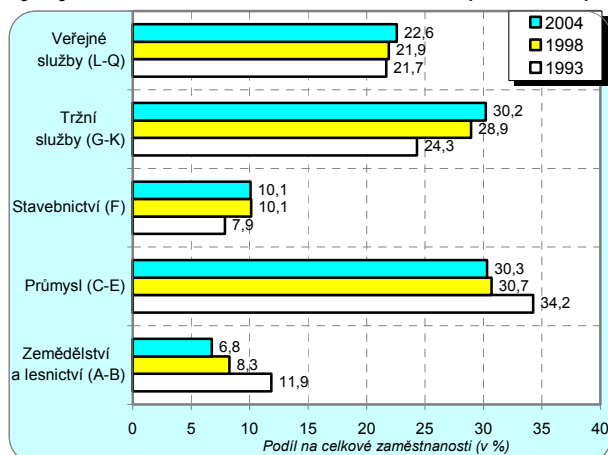
Využití internetu jednotlivci ve věku 15+ (4.q.2003)

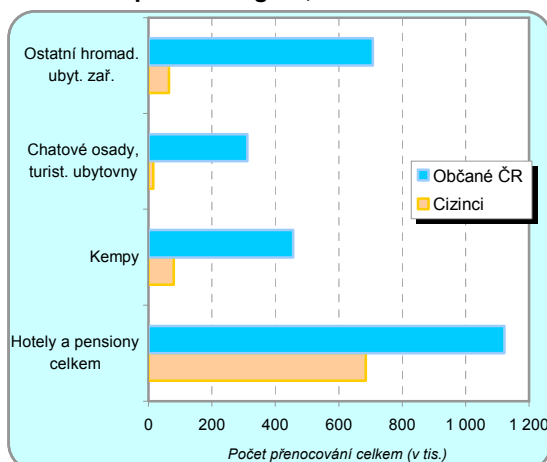
Zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet, muži, ženy

Vývoj zaměstnanosti v hl. sektorech NH (dle OKEČ)

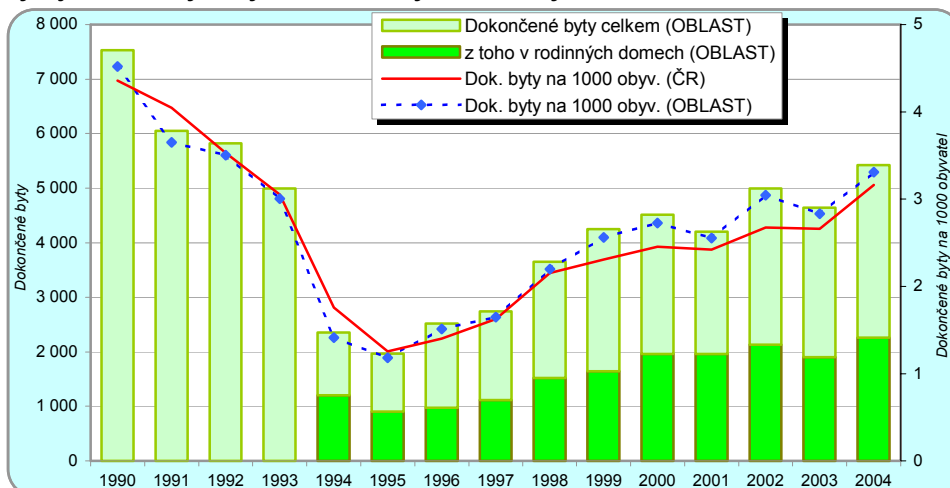

Přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních podle kategorií, v roce 2004

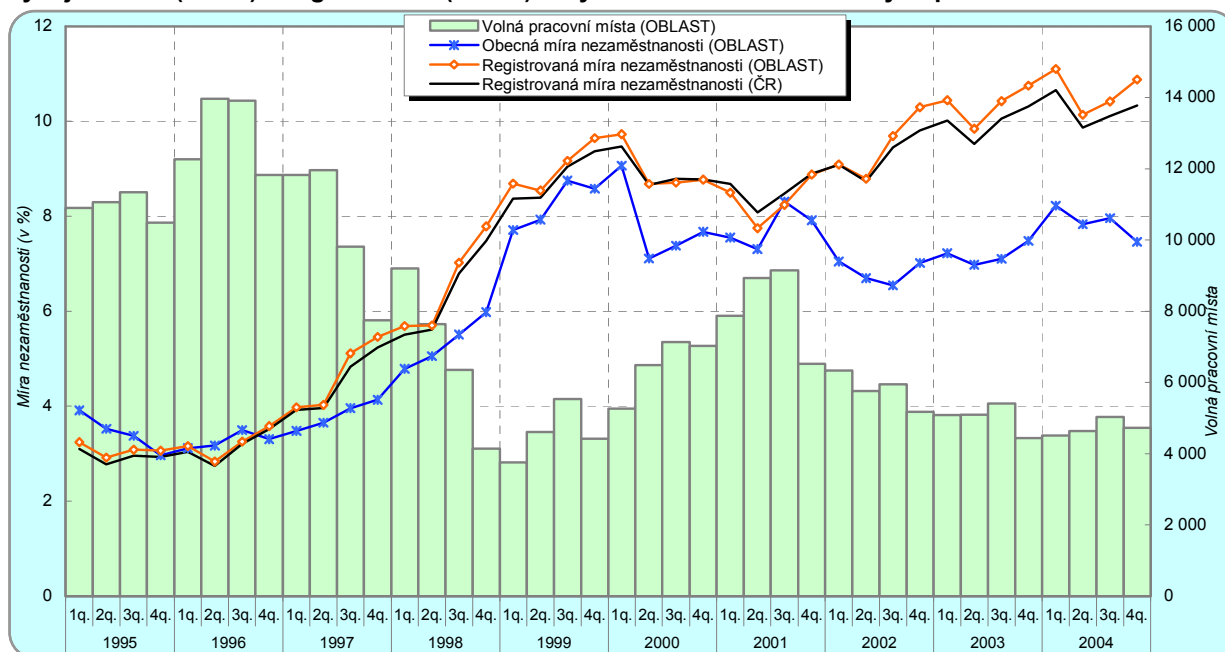

Vývoj dokončených bytů celkem a bytů v rodinných domech

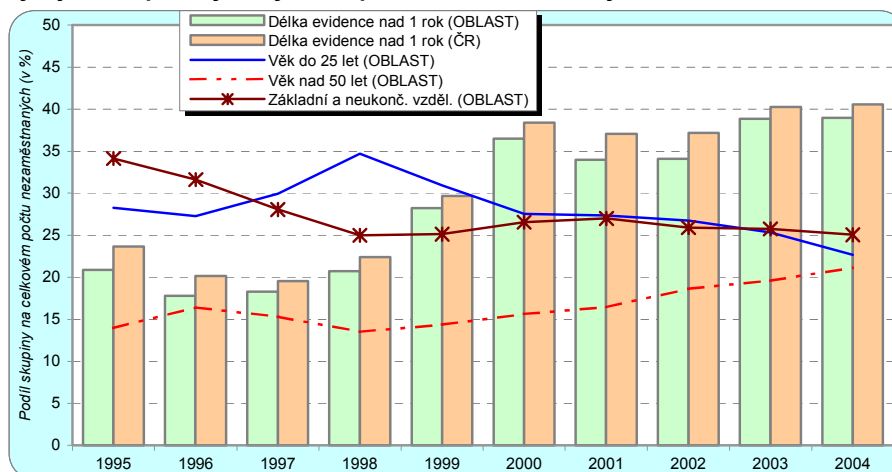
Pozn. údaje za byty v rodinných domech jsou dostupné v časové řadě až od roku 1995

Vývoj obecné (VŠPS) a registrované (MSPV) míry nezaměstnanosti a volných pracovních míst

Pozn. Registrovaná míra nezaměstnanosti je uváděna ke konci příslušných čtvrtletí

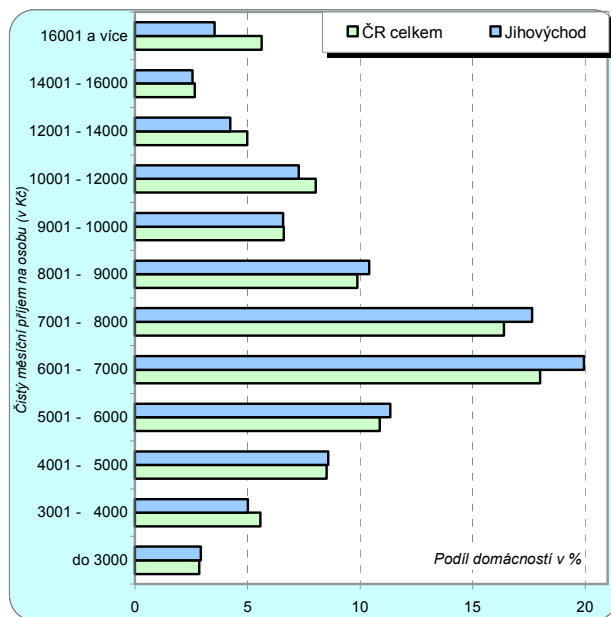
Vývoj zastoupení vybraných skupin mezi nezaměstnanými

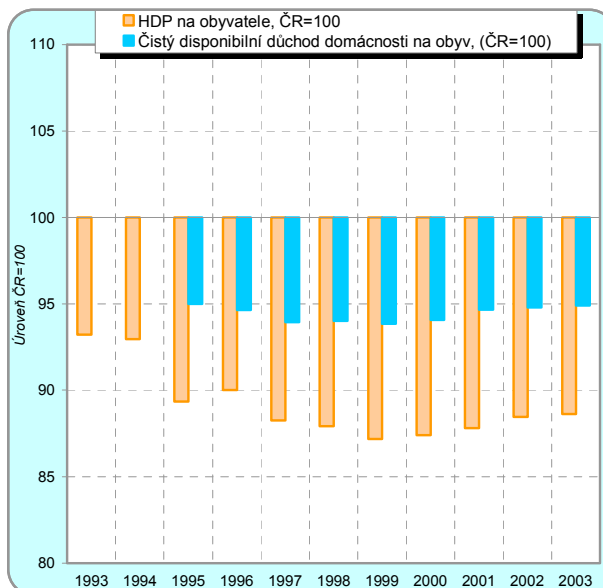
* k 31.12. příslušného roku

Rozdělení domácností dle výše čistého měsíčního příjmu na osobu v Kč (r. 2002, podle Mikrocenzu)

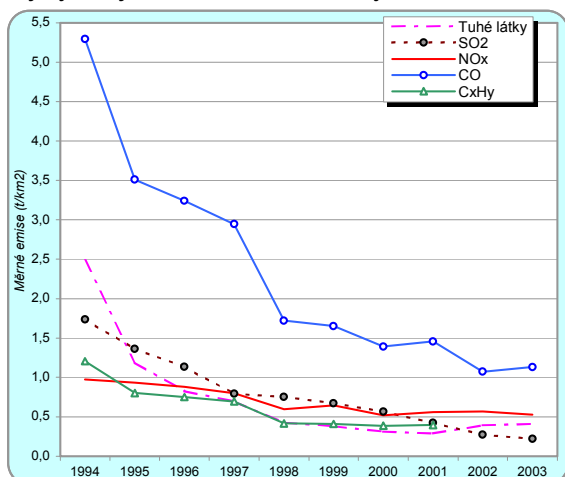

Vývoj HDP a disponibilního důchodu ve vztahu k ČR

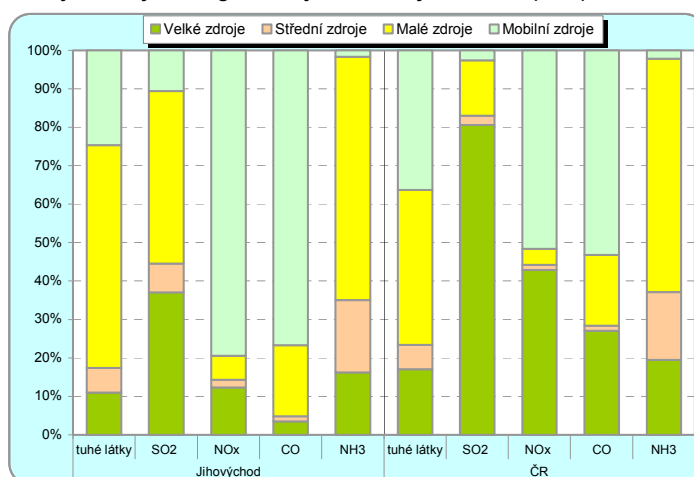

Pozn. údaje o disponibilních důchodech jsou k dispozici až od roku 1995

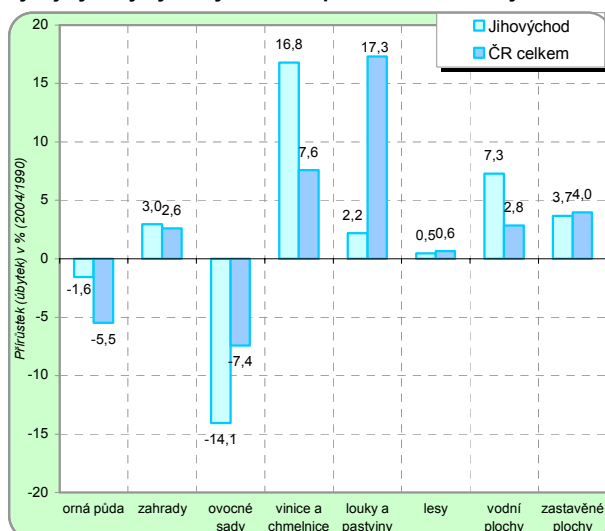
Vývoj měrných emisí hlavních znečišťujících látek

Podíl jednotlivých kategorií zdrojů na celkových emisích (2003)

Vývoj výměry vybraných druhů pozemků mezi roky 1990 a 2004

Struktura využití pozemků (31.12.2004)

